

Bevilling tilsigter at yde til Oplæring i økonomisk Havebrug. Naar man ser i Anmærkningerne til Finansloven, vil man se, at der af denne Konto tilsigtes at yde Understøttelser til Oplæring i økonomisk Havebrug dels til Husmands- og Arbejdersønner, dels til Husmænd samt Husmænds Koner og Døtre. For de førstes Vedkommende ydes der til det kongelige danske Haveselskab 4,400 Kr. og til det jyske Haveselskab 600 Kr., til det andet Formaal ydes til det kongelige danske Haveselskab 1,400 Kr. og til det jyske Haveselskab 600 Kr. Midlerne til Husmands- og Arbejdersønner ere alle blevne givne i en Række Aar, og i Fjor forøgede man Bevillingen ved ogsaa at give en Sum til Husmænds Koner og Døtre i samme Øjemed. Man maa altsaa gaa ud fra, at man kan henvisse til gode Resultater af disse Bevillinger, idet man saaledes har udvidet Bevillingen. Jeg har derfor tilladt mig at foreslaa, at denne Sum skulde fordeles med 1,000 Kr. for hver af disse 4 Poster. Det forekommer mig nemlig, at naar man er enig om, at dette er et godt Formaal, at her er noget, Staten maa støtte, er det et for ringe Beløb, der ydes. Thi naar man ser hen til, hvad der er opnaaet med de Penge, der her ere blevne bevilgede i en Række Aar, oplyses det af det kongelige danske Haveselskabs Beretning, at der for de 4,400 Kr., som det faar, undervises aarlig 32 á 34 Elever. Dette vil nu ikke absolut sige, at der kommer et saa stort Antal ny Elever hvert Aar, thi man ser i Beretningen, at flere af Eleverne gennemgaa fleraarige Kursus, men det er altsaa omtrentlig det Tal, man kan naa at undervise ved Hjælp af det største Beløb, 4,400 Kr. Det er nu allerede et ret ringe Antal Mennesker, der oplæres i dette nyttige Erhverv, og ser man hen til, hvad man ved de andre Summer er i Stand til at opnaa, er det endnu ringere. Det kongelige danske Haveselskab giver omtrent 137 Kr. pr. Elev, og det vil sige, at der i det jyske Haveselskab kun vil kunne oplæres 4 Husmands- eller Arbejdersønner og 4 Husmandskoner eller Døtre, og af det kongelige danske Haveselskab ca. 10 Husmandskoner eller Døtre i praktisk Havebrug.

Det forekommer mig, at der bør ydes en meget forøget Støtte til denne Sag. Den har jo faaet en forøget Betydning derved, at man i Fjor vedtog en Lov om Salg af Haveprodukter ved offentlig Auktion. Det fremhævedes under Forhandlingen af denne Lov, at den særlig tog Sigte paa at gavne det mindre Landbrug, særlig at gavne Hus-

mændene og Gartnerne. Det ærede Medlem for Randers Amts 5te Valgkreds (N. Pedersen) udtalte, at man ved denne Lov skulde opnaa at skaffe en ikke ubetydelig Støtte for det mindre Landbrug. Det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Kristiansen) nævnedes særlig, at det var Husmændene, man skulde komme til Hjælp, idet de mere og mere kom ind paa at dyrke deres Jord havemæssigt. Ogsaa den ærede Landbrugsminister udtalte sig i samme Retning, idet han udtalte, at Lovforslaget, som han ønskede ophøjet til Lov, havde særlig Betydning for Landbrugets Bierherv, Havebrug og Frugtavl. Han sagde endvidere, at de Produkter, som tidligere skaffedes til Veje paa dette Omraade, var paa nogle faa Undtagelser nær saa ringe, at de ikke egnede sig til at fremstilles paa de større Byers Markeder, men nu var mængden Smaamand ude paa Landet i Stand til at fremskaffe baade 1ste og 2den Klasses Produkter. Den ærede Minister lagde saaledes særlig Vægt paa Kvaliteten, at der skulde konkurrencedygtige Varer til for at kunne indføres paa de større Byers Markeder. Og for at de kunne blive dette, forekommer det mig at være klart, at det er af største Betydning, at Smaamanden ude paa Landet i saa høj Grad som muligt bliver sat i Stand til at yde dette ved, at man underviser ham i praktisk og økonomisk Havebrug.

Maaske jeg maa tillade mig at anføre nogle Eksempler paa, hvorledes det staa til med Hensyn til Indførsel og Udførsel denne Sag vedrørende. Udførslen af Havesagerne i de senere Aar tager af i ikke ringe Grad. Dette ligger for en stor Del i Toldforanstaltninger i Udlandet. Udførslen er saaledes taget af fra 21 Mill. Pd. i 1894 til 14 Mill. i 1898. Samtidig hermed er Indførslen stegen i en ganske betydelig Grad, nemlig fra ca. 2 Mill. Pd. i 1894 til 4 Mill. i 1898. Dette synes altsaa at tyde paa et stærkere Forbrug af indenlandske Varer, idet jeg nemlig antager, at Produktionen vedbliver uforandret, ja, maaske endogsaa er bleven noget udvidet. Der synes altsaa at være et stigende Marked for disse Varer, og derfor forekommer det mig, at Staten burde støtte denne Sag i forhøjet Grad ved at yde en større Bevilling, for at Husmænd, deres Koner, Døtre og Arbejdersønner kunne blive saa praktisk uddannede som muligt, saaledes at den Lov, vi vedtog i Fjor, om Salg af Havebrugsprodukter ved offentlig Auktion kan faa den størst mulige Betydning, netop